

MONITOIMIJUUSKARTAN KÄYTTÖOHJE

Työkälun kuvaus

Monitoimijuuskartta on visuaalinen analyysityökalu, jonka avulla voidaan tunnistaa ja luokitella erilaisten ekosysteemien toimijoita. Se auttaa luomaan kokonaiskuva ekosysteemin toimijoista eri yhteiskuntasektoreilla ja maantieteellisillä tasoilla. Laajassa merkityksessä toimijoita voivat olla kaikki yksilöt, ryhmät tai organisaatiot, jotka ohjaavat, valvovat, rahoittavat, tutkivat ja kehittävät, järjestävät, tuottavat tai käyttävät palvelujärjestelmän palveluja.

Monitoimijuuskartassa ekosysteemin toimijat jaotellaan viiteen sektoriin:

1. *Yksityiset organisaatiot* ovat taloudellista voittoa tavoittelevia ja liiketoimintaa harjoittavia yrityksiä, jotka tuottavat tavaroita tai palveluja markkinoille myytäväksi.
2. *Julkishallinnon organisaatiot* ovat julkisyhteisöjä, jotka tuottavat julkisia palveluja, huolehtivat yleisestä tulonjaosta, hyvinvoinnista sekä sosiaalisen ja taloudellisen järjestelmän toimivuudesta. Tämä sektori käsittää kunnat, kuntayhtymät ja niiden liikelaitokset, valtion keskus-, alue- ja paikallishallinnon, valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot ja liikelaitokset valtion itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset, säätiöt ja rahastot kansainväliset hallitustenväliset järjestöt.
3. *Yleishyödylliset organisaatiot* ovat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, jotka tuottavat markkinattomia tavaroita ja palveluja kotitalouksille – kuten järjestöt, seurakunnat ja säätiöt.
4. *Hybridiorganisaatioissa* yhdistyy yksityisten, julkisten ja voittoa tavoittelemattomien organisaatioiden ominaisuuksia ja strategioita. Hybridiorganisaatiot käsittävät julkisen ja kolmannen sektorin omistamat yhtiöt sekä erilaiset monisektoriset TKI- ja palveluverkostot.
5. *Vapaamuotoinen kansalaistoiminta* on kansalaisten omaehtoiseen aktiivisuuteen ja lähimmäisen auttamishaluun perustuvaa toimintaa toisen ihmisen ja yhteisön hyväksi. Tämä sektori käsittää muun muassa perheet, ystävät ja naapurit, kokemusasiantuntijat, vertaistukijat sekä vapaaehtoiset.

Sektoreiden lisäksi toimijoita luokitellaan maantieteellisesti paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Katso myös Monitoimijuuskartan esittelyvideo:

TAVOITE

Muodostaa kokonaiskuva ekosysteemin keskeisistä toimijoista

KÄYTTÖKONTEKSTI

Olemassa olevien ekosysteemien toimijoiden ja potentiaalisten yhteistyökumppanien kartoittaminen suunniteltaessa uusia kehittämishankkeita ja sektorirajat ylittäviä toimintamalleja

KESTO

60-90 minuuttia

OSALLISTUJAT

Voidaan suorittaa joko yksilö- tai ryhmätöinä

TYÖVÄLINEET

Voidaan käyttää digitaalisesti tai tulostettuna paperiversiona. Digitaalinen toteutustapa edellyttää tietokonetta sekä manuaalinen lisäksi tulostinta, A3 paperiarkkeja, tarralappuja ja kyniä

ALKUPERÄISLÄHDE

Laurila, M. (2020). Monitoimijuus sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämisessä. Työkirja korkeakouluopetukseen ja täydennyskoulutukseen. MUOVA Education 1/2020. Vaasa: Muotoilukeskus MUOVA, Vaasan ammattikorkeakoulu.

Ohjeet työkalupohjan käyttämiseen

Voit käyttää Monitoimijuskarttaa digitaalisesti tai manuaalisesti seuraavasti:

- Lataa digitaalinen [Monitoimijuskartta -työkalu](#) tietokoneellesi ja tulosta se halutessasi A3 paperille.
- Kirjoita ekosysteemin keskeisten toimijoiden nimet digitaaliseen tai paperiseen työkalupohjaan. Luokittele toimijat sektoreittain ja sen mukaan, onko kyseessä paikallisen, alueellisen, kansallisen vai kansainvälisen tason toimija.
- Kirjoita Monitoimijuskartan keskelle ekosysteemin toimijoita yhdistävä visio (tavoitetila).
- Tallenna (ctrl+s) digitaaliseen työkalupohjaan tekemäsi muutokset.
- Varmista vielä lopuksi, sisältääkö laatimasi kartta kaikki ekosysteemin keskeiset toimijat. Toisiko mahdollisesti joidenkin uusien toimijoiden mukanaolo lisäarvoa asiakkaalle ja ekosysteemin toiminnalle?

Vinkkejä digitaalisen työkalupohjan käyttämiseen:

1. Lisätessäsi toimijoiden nimiä digitaaliseen työkalupohjaan valitse ensin Aloitus (Home) -välilehti näytön vasemmasta ylälaidasta.
2. Paina tämän jälkeen Tekstiruutu (Text Box) -kuvaketta yläpalkin keskiosasta. Vie kursori haluamaasi kohtaan ja paina hiiren vasen kynsi pohjaan sekä kirjoita avautuvaan tekstiruutuun toimijan nimi.
3. Saat suurennettua työkalupohjaa PowerPointissa näytön oikeassa alareunassa olevan Zoomaus -työkalun avulla.

